Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Igor Pulbere

Dosarul nr. 2r-1199/24
(2-24003095-02-2r-12042024)

D E C I Z I E

30 mai 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Ala Malîi

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 ianuarie 2024, prin care s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată și încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. Tomuz Angela a înaintat în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. Concomitent, Tomuz Angela a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, motivând că valoarea taxei de stat în prezenta acțiune constituie suma de 25 000 lei, iar în situația în care dânsa are un venit lunar în valoare de 11 000 lei, achitarea integrală a taxei de stat o va pune în situație materială dificilă.
3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 ianuarie 2024 s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, fiindu-i comunicată Tomuz Angelei necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 22 000

lei, acordându-i-se un termen de 7 (șapte) zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru înlăturarea neajunsurilor.

4. Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024, pe motivul că nu au fost înlăturate neajunsurile cererii de chemare în judecată, în conformitate cu art. 171 alin.(2) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată s-a restituit.

Solicitarea recurentului:

5. Nefiind de acord cu încheierile instanței de fond, la 28 martie 2024, avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei, a depus recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 ianuarie 2024 și din 4 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor contestate, cu restituirea cauzei pentru rejudecare.

Argumentele părților:

6. În motivarea recursului avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei a invocat că nu este de acord cu concluziile instanței la respingerea cererii cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, or, achitarea acesteia în volum deplin ar reprezenta o sarcină excesivă.
7. La fel, și-a exprimat dezacordul cu respingerea cererii privind eșalonarea plății taxei de stat pe motiv că avocatul nu avea împuternicirile corespunzătoare, deoarece acesta contravine situației de fapt.
8. Astfel, situația în care reclamanta este nevoită să achite taxa de stat, cuantumul căreia echivalează cu două salarii lunare ale acesteia, o privează de dreptul la acces la justiție.

Termenul de declarare a recursului:

9. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *”termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
10. Colegiul Civil a constatat că, din materialele cauzei nu urmează momentul comunicării încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024 reprezentantului Tomuz Angelei, avocatului Dubcovețchi Dan.
11. Astfel, recursul declarat de către avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei la 24 martie 2024 se consideră depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

12. Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.
13. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă ”*curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
14. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *”recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei*

certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor".

15. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă *"instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată."*
16. În conformitate cu art. 168 alin.(2) Cod de procedură civilă *"judecătorul care a primit cererea de chemare în judecată spre examinare verifică dacă aceasta întruneşte exigențele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întruneşte exigențele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile art.171 alin.(1)".*
17. Conform art.171 alin.(1) Cod de procedură civilă "*după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor".*
18. În temeiul prevederilor dispozițiilor art. 167 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă *"la cererea de chemare în judecată se anexează dovada de plată a taxei de stat".*
19. Conform art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă *" taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar".*
20. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că *"în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul şi valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat".*
21. Conform art. 3 alin.(1) lit. a) Legii taxei de stat nr. 1216/03.12.1992 *" pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, se achită taxa de stat – 3% din valoarea acțiunii, dar nu mai puțin de 150 lei şi nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice şi nu mai puțin de 270 lei şi nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice".*
22. Totodată, în conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă *" în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei".*
23. Potrivit art. 86 alin.(1) Cod de procedură civilă *„judecătorul, pînă la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluţionează cererile părţilor privind amînarea sau eşalonarea plăţii taxei de stat ţinînd cont de situaţia lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanţa scoate cererea de pe rol".*
24. Potrivit art.171 alin.(2) Cod de procedură civilă *"dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs".*
25. Din suportul probatoriu, instanța de recurs a constatat că Tomuz Angela a înaintat în instanță cerere de chemare în judecată împotriva lui Pușcaș Serghei, solicitând recuperarea prejudiciului material în sumă de 162 251,75 lei 666 305,31 lei și

prejudiciului moral în sumă de 10000,00 lei, precum și scutirea de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii.

26. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 ianuarie 2024, reținându-se că taxa de stat ce urmează a fi achitată, și anume în sumă de 22 000 lei, nu este una disproporționat de mare, ci rezonabilă în raport cu valoarea obiectului acțiunii, s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, pe motivul că aceasta nu corespunde condițiilor art. 167 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, reclamantei Tomuz Angela fiindu-i acordat pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. Tomuz Angela a recepționat încheieria menționată la 15 ianuarie 2024.
27. La 18 februarie 2024 avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei, invocând că la expirarea termenului de 7 zile instanța nu a restituit cererea de chemare în judecată, a solicitat eșalonarea achitării taxei de stat, cu stabilirea unei plăți lunare de 2 500 lei, până la achitarea sumei de 22 000 lei sau pronunțarea unei hotărâri judecătorești.
28. În motivarea cererii a indicat că dispune de un salariu în sumă de 12980,00 lei, respectiv taxa de stat echivalează cu două salarii lunare, prin ce va fi privată de posibilitatea de a se întreține.
29. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024, fiind reținut că cererea privind eșalonarea achitării taxei de stat este depusă și semnată de către avocatul Dubcovețchi Dan, care nu a anexat copia de pe versoul mandatului cu indicarea numelui și prenumelui clientului și aplicarea semnăturii acestuia, conform prevederilor pct. 6. 2) lit. a^1 și lit. b al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013, precum și că termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a expirat și potențialul reclamant nu a înlăturat neajunsurile, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în conformitate cu art.171 alin.(2) Cod de procedură civilă.
30. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând situaţia de fapt din prezenta speţă în raport cu prevederile normelor de drept enunțate, ajunge la concluzia că concluzia instanței de fond privind restituirea cererii de chemare în judecată este în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate.
31. În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că la adresarea cu prezenta cerere de chemare în judecată Tomuz Angela a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, motivând în susținerea situației materiale că dispune de un salariu în sumă de 12980,00 lei, respectiv taxa de stat echivalează cu două salarii lunare, prin ce va fi privată de posibilitatea de a se întreține.
32. În temeiul art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime*”.
33. Astfel, Colegiul judiciar consideră că impunerea de a achita taxa de stat a fost prevăzută de lege. În același context, CtEDO nu a negat niciodată că interesul unei bune administrări a justiției poate justifica impunerea unei restricționări financiare a accesului unei persoane la un tribunal, fiind compatibilă cu articolul 6 parag. 1 al CEDO (a se

vedea Kreuz vs Polonia, 19 iunie 2001, parag. 59; Elinc vs Turcia, 18 noiembrie 2014, parag. 71).

34. În ceea ce privește proporționalitatea dintre măsura aplicată de instanța de fond și scopul legitim urmărit, instanța de recurs amintește că art. 85 alin. (4) și 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă obligă recurentul să furnizeze probe, care ar putea demonstra situația precară sau incapacitatea de plată a taxei de stat în momentul înaintării acțiunii. Potrivit unei jurisprudențe constante, în cererea de scutire de la plata taxei de stat, persoana fizică va expune circumstanţele care justifică solicitarea ei şi va anexa actele confirmative ale acestor circumstanţe.
35. În această ordine de idei, în cadrul aprecierii situației materiale ale potențialului reclamant Colegiul ia în considerație că simpla invocare a mărimii salariului nu demonstrează situația materială precară a ultimei, ori aceasta urmează a fi concluzionată din ansamblul probelor prezentate cu privire la lipsa conturilor bancare și la valoarea patrimoniului disponibil al acesteia.
36. De altfel, pe de o parte potențiala reclamantă încearcă să convingă instanța de judecată de incapacitatea de plată a taxei de stat, iar pe de altă parte, anexează înscrisuri în confirmarea achitării serviciilor juridice în mărime de 10000,00 lei. Astfel, Colegiul consideră că încheierea contractului de asistență juridică a putut fi posibilă doar în situația de plată a serviciilor avocatului, or, în caz contrar Tomuz Angela era în drept să solicite asistența juridică garantată de stat.
37. Pe această cale, instanța de recurs opinează că recurentul nu a oferit un tablou real al situației materiale a Tomuz Angelei și nu a prezentat informațiile necesare indicate supra în volum deplin.
38. Drept urmare, Colegiul acceptă soluția primei instanței din încheierea din 12 ianuarie 2024 de a respinge cererea de scutire de la plata taxei de stat.
39. În același timp, referitor la restituirea cererii de chemare în judecată, instanța de recurs constată că această acțiune procedurală a fost generată de faptul că cererea privind eșalonarea de la plata taxei de stat a fost solicitată de avocat, căruia nu i s-au reținut ca valabile împuternicirile, prin urmare potențialul reclamant nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței dispuse prin încheierea ante-menționată.
40. La acest capitol, Colegiul observă că cererea privind eșalonarea achitării taxei de stat a fost înaintată și semnată de avocatul Dubcovețchi Dan și din mandatul semnat la 13 noiembrie 2023 anexat la cerere urmează că avocatul se împuternicește să acorde asistență juridică Tomuz Angela anume în cauza din speță.
41. Astfel, Colegiul menționează că odată ce a fost prezentat mandatul în vederea confirmării împuternicirilor reprezentantului, judecătorul pripit a concluzionat lipsa acestora din motivul că dacă a constatat că la cerere nu este anexat documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului, urma să nu-i dă curs, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt, cu acordarea unui termen pentru înlăturarea neajunsului respectiv.
42. În susținerea acesteia concluzii Colegiul indică că, în sine, dacă la data cînd trebuie să se transmită sau să se constituie dreptul de care se dispune prin act, transmiţătorul nu are împuterniciri de a dispune, actul juridic este valabil, dar nu produce efectul juridic de constituire a dreptului în folosul dobînditorului decît în condiţiile înlăturării ineficienţei.

43. Așa dar, numai după soluționarea chestiunii privind împuternicirile reprezentantului, și ca urmare – a chestiunii privind eșalonarea taxei de stat, judecătorul urma să soluționeze posibilitatea restituirii cererii.
44. Aici, Colegiul notează că instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.
45. În această ordine de idei, instanța de recurs ajunge la concluzia că la etapa verificării înlăturării neajunsurilor cererii de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată judecătorul a dat dovadă de un formalism incompatibil cu litera și spiritul art. 6 § 1 din CEDO, circumstanță ce a generat adoptarea unei soluții greșite.
46. Astfel, reținând ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia restituirii, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 12 iunie 2023 emisă de instanța de fond.
47. Din cele ce preced, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată în același complet de judecată, la etapa de acceptare a cererii.
48. Din aceste raționamente, conform art. 423-427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Dubcovețchi Dan, în interesele Tomuz Angelei.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 martie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Tomuz Angela împotriva lui Pușcaș Serghei privind recuperarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în același complet de judecată, la etapa de acceptare a cererii de chemare în judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Ala Malîi